

10.4.2013

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto
Pääsihteeri Liisa Rohweder
Suojelujohtaja Jari Luukkonen

VASTAUS WWF SUOMEN ESITYKSEEN UHANALAISIMPIEN KALAJIEN- TAI KANTOJEN RAUHOITTAMISEKSI

WWF Suomi on esittänyt maa- ja metsätalousministeriölle 8.3.2013 osoitetulla kirjeellä huolestuneisuutensa maamme uhanalaisimpien kalalajien tilasta. WWF Suomi esittää, että maa- ja metsätalousministeriö rauhoittaisi vähintään äärimmäisen uhanalaiseksi luokitellun järvilohen, saimaannieriän, meriharjuksen ja meritaimenen luonnossa lisääntyvät kannat kalastukselta toistaiseksi. Maa- ja metsätalousministeriö esittää asiassa seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriö yhtyy WWF Suomen käsitykseen siitä, että merkittävimpiä vaelluskalakantojemme uhanalaisuuden syitä ovat muutokset vesiympäristössä ja siinä erityisesti vesirakentaminen voimatalouden tarpeisiin. Nykyisten ja mahdollisesti tulevien kalataloushaittojen täysimittaiseksi kompensoimiseksi tai poistamiseksi kalatalous- ja ympäristöviranomaisien tulee toimia entistä määrätietoisemmin mm. kalatiestrategian ja vesienhoitosuunnitelmien toimeenpanemiseksi sekä toteuttaessaan tarkoituksenmukaista vesilain ja ympäristönsuojelulain mukaista lupapolitiikkaa. Maa- ja metsätalousministeriö yhtyy myös WWF Suomen käsitykseen sen osalta, että nopeimmin kalakantojen tilaan pystytään monessa tapauksessa vaikuttamaan kalastuksen ohjaamisen ja säätelyn keinoin.

Kalastuslain kokonaisuudistuksessa tullaan ajanmukaistamaan vaelluskalojen kalastuksen rajoittamiseksi annettavaa säännöstöä. Vaelluskalojen ja uhanalaisten kalakantojen kalastuksen rajoittamiseksi annettavien valtioneuvoston asetusten perustana olevat valtuussäännökset ajanmukaistetaan ja varmistetaan samalla, että uusi laki sisältää asianmukaiset valtuudet kalastuksen ajallisten, alueellisten sekä pyydysten lukumääriä ja ominaisuuksia koskevien rajoitusten voimaansaattamiseksi. Lakiin sisältyisivät myös valtuussäännökset rauhoitusajoista, pyyntimitoista, solmuvälirajoituksista, kielletyistä pyyntimenetelmistä sekä kalojen ulkoisesti tunnistettavaan merkintään perustuvista pyyntirajoituksista siten, että ne soveltuisivat tarkoituksenmukaiseen vaelluskalojen pyynnin säätelyyn nykyistä tehokkaammin.

Kalastuslain uudistuksen ohella maa- ja metsätalousministeriössä ja sen alaisessa hallinnossa on parhaillaan käynnissä hankkeita, joiden avulla selvitetään tarkoituksenmukaisimpia keinoja järvilohen, meritaimenen, reittivesien vaeltavien järvitaimenkantojen sekä saimaannieriän luonnonkantojen tai luonnontuotantoa tukemaan tarkoitettujen kannan osien kalastuskuolevuuden vähentämiseksi. Tällaisia keinoja voisivat olla mm. kalastettavaksi tarkoitettujen kalayksilöiden rasvaevämerkintä ja rasvaevällisiä yksilöitä koskeva vapauttamisvelvollisuus sekä edellä mainittujen kalalajien kalastusasetuksen mukaisten alamittojen suurentaminen nykyisistä mitoista. Tarkasteltavaan keinovalikoimaan voi kuulua myös kalojen rauhoittaminen ja alueelliset rajoitukset. Keinoja tulee aina harkita tapauskohtaisesti, jotta varmistetaan niiden tehokkuus ja tarkoituksenmukaisuus.

Meritaimenen kalastusta meressä on rajoitettu vuonna 2013 voimaan astuvilla määräyksillä. Osana Suomen ja Ruotsin välistä rajajokisopimusta ja siihen liittyviä kalastusjärjestelyjä on so-

vittu, että Tornionjoen kalastusalueen meri- ja jokialueella kaikki saaliiksi saadut taimenet on välittömästi laskettava takaisin veteen elävänä tai kuolleena. Maa- ja metsätalousministeriön aloitteesta sovittu määräys koskee sekä ammatti- että vapaa-ajankalastusta. Lisäksi Suomenlahdella valtion yleisvedellä Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen ELY-keskusten toimialueilla meritaimenen alamitta on 1.1.2013 lähtien nostettu 65 senttimetriin ja rasvaevällisille meritaimenille on säädetty vapauttamisvelvollisuus.

Meriharjuksen kannan tilan parantamiseksi on arvioitu tarvittavan useita eri toimenpiteitä elinympäristökunnostuksista kalastuksensääntelyn keinoihin. Maa- ja metsätalousministeriö on antanut Metsähallitukselle tulostavoitteeksi avustaa ministeriötä hoitosuunnitelman laatimiseksi meriharjukselle.

Mitä tulee WWF Suomen kannanottoon metsästyslajien ja kalalajien rauhoittamisesta samalla logiikalla ja oikeusperustalla, maa- ja metsätalousministeriö toteaa seuraavaa:

Suomessa kalavedet ovat lähtökohtaisesti laajalti kansalaisten käytettävissä yleiskalastusoikeuksien sekä kalastusoikeuden haltijoiden toimesta. Vesissämme elää tyypillisesti useita pyynnin kohteena olevia kalalajeja ja eri lajien kalayksilöitä istutetaan merkittävässä määrin kalastettavaksi, mm. vesioikeuden päätöksiin perustuvina toimenpiteinä. Kalastuksen saalis valikoituu useimpiin kalastuksissa käytettäviin pyydyksiin jossain määrin sattumanvaraisesti. Näin ollen myös säännösten ja määräysten mukaisella pyynnillä saadaan sattumanvaraisesti sivusaaliiksi suojeltavien, rauhoitettujen tai pyyntikiellon kohteena olevien kalalajien yksilöitä.

Oikeudellisesti katsoen pyyntikiellon asettamisessa ja kalalajin rauhoittamisessa sekä näiden rikkomusten sanktioinnissa on ongelmallista, ettei kalastava henkilö voi pyydyksiä asettaessaan ennakoida saalistaan ja millaisia seuraamuksia häneen voisi kohdistua. Metsästyksessä vastaavasti lintu- tai nisäkäslajia koskevan pyyntikiellon tai rauhoituksen noudattaminen tai noudattamatta jättäminen on kalastusta selväpiirteisempää. Metsästyksessä pyynti on yleensä kohdistettua ja valikoivaa, teko edellyttää harkintaa ja metsästäjä voi itse ennakoida kohdistuuko häneen mahdollisesti seuraamuksia.

Maa- ja metsätalousministeri

Jari Koskinen